

Ti xroon k'uáyéhe ti sin

Hebreos

Díos nixjaxin ti Xjeen

1 ¹Ti imá ósé mé Díos nixjehe ti sin tsík'axrjenixini, nkoyaxón nixja ch'an la ko nchónhña nkehe kjuakoxin ch'an kixin chrókiexín chojni; nixjaxin ch'an ti sin k'uéchronka itén Díos ósé. ²Andá ijie ti ñao tsjixixín la Díos ichr'án ti Xjeen kixin tsochronkaxín ti itén Díos tsihini. Kjuachaxien Díos la ko ti xjeen ch'an mé k'ónaxín nkajní la ko chjasintajni la ko kaín ti nkehe síin, la ti xjeen Díos mé ts'áyéhe kaín tíha. ³Ti Xjeen Díos mé t'inkaséñaxín ti kjuachaxin kuèté Díos, la ko éxi itjen Díos, itjen ch'an. Méxra ti xjeen ch'an t'ayakohen kaín ti nkehe síin kixin ti kjuachaxin ijíé chóna ti itan nixja ch'an. La ti kjuixin kjuínchetjóá ch'an ti ijie chónani, ndá sákjuí ch'an kjuák'etjaxin ch'an ti itja chjina kuèté Díos.

Ti Xjeen Díos mé imá t'etoan, ke ti sin ángel

⁴Ti Xjeen Díos mé k'uáyéhe kaín kjuachaxin kixin ts'etuehen

ti sin ángel, kixin ti ihnié ch'an tjakoxin kixin antsí chóna ch'an kjuachaxin, ke ti sin ángel.

⁵*Kixin Díos la chénkahya nijnko ángel:

Jaha mé Xjana,
la ndesi ijie janhan mé ti It'á.

La ko chenkahya Díos nijnko ti sin ángel:

Janhan ts'óna It'á,
la ko jaha mé ts'óna xjana.

⁶*Méxra ti ó ichr'án Díos ti nkokoaxón Xjeen ti chjasintajni, la ndáchro:

Kaín ti ángel kuéntana
tsjikosáyehe ti xjana.

⁷*La nixja Díos kuèté ti sin ángel, ndáchro:

Ti sin ángel kuéntana mé
ts'óna éxi xrinto,
la ti sin ch'ehe ixra ti janhan
mé éxi xrohi t'óna.

⁸*Andá Díos ndáche ti Xjeen:
Ti tétóan, jaha Díos, mé
nkochríxín

la ndoá tétóan jaha.

⁹Jaha tjuéhé ti nkehe jína,
andá ti nkehe jínahña la
tóxriànhña.

1:5 a: Sal. 2:7; b: 2Sam. 7:14; 1Cr. 17:13. 1:6: Dt. 32:43. 1:7: Sal. 104:4.
1:8: Sal. 45:6, 7.

Méxra Díos tsíkjeýá ti jaha, la ko ti Díos kuèntá imá kjuintacháha ke ti íso sin k'uájikoa.

¹⁰*Kjaxin ndáχρο:

Ìnchéni, ti xránkíxixín la jaha kjuich'éna chjasintajni, la ko itjá kjuich'énaxián nkajní.

¹¹ Kaín ti nkehe la ts'itjáña, kjánchó jaha la nkochríxín tsjak'e.

Kaín ti nkehe la tsinkákjeje éxi iké chojni xíkaha,

¹² la ko éxi ika tsoxrát'ó kixin ó tsíkjeje,

la ko ts'ixitoxin éxi ijnko chojni tjitóxin iké.

Kjánchó jaha la ts'ixitóxinña,

jaha la tsjak'e nkochríxín.

¹³*Díos la chenkahya nijnko ángel:

“Tjak'étjaxian ti tjaná chjina ti tétóanxián janhan hasta tsjixinjña tsétuahan kaín ti sin nínkakohan kixin ts'ejó sin chrínkí totá.”

¹⁴ Kaín ti sin ángel ch'ehe Díos ixra la Díos ichr'án ti jehe sin kixin tsjinkítsa kaín ti chojni ts'áyéhe kjuachón.

Chrokuihini jína ti itan tsaáxini

2 ¹ Méxra ticháxin antsí jína chrókiénxíni ti itan jína kuíhini senó kixin xíkaha tsítóehyani ti ntja ó kuákjani.

² Ti itan tsíchronka ti sin ángel

ósé la chaxín tíha, andá ti sin kuítekakonhña la kjuasóte sin kixin ti nkehe nduáhya kjuích'e sin. ³ Ndá, ¿nkexrín chrókuaáni ti chrókuitekakonhñani ti itan jína tsaáxini? Méxra Ìnchéni tsíchronka saó nkexrín tsaáni, ndá chr'éxin kaín ti sin tsíkihin mé kjuako sin kixin chaxín tíha. ⁴ Kjaxin Díos chrónkaxín kixin chaxín ti itan i kixin kjuakoxin ch'an itsjé kjuaxroan la ko kjuínchekitohe ch'an jína itsjé chojni. Kjaxin kjuajon ch'an ti Nchakuén ch'an ts'áyéheni éxi tjinkaon ch'an.

Jesucristo k'óna éxi chojni chjasintajni

⁵ Díos la chjéhya kjuachaxin ti sin ángel kixin ts'etóan ti chjasintajni nixin tsjak'e chr'éxin, tjejójtjoni ijie. ⁶ *Náhi. Méxra ndáχρο jnko nkexro ti xroon itén Díos:

¿Xá nkexro ti chojni, kixin xráxinkaoan ti jehe sin?

Kixin ti chojni la chóxin its'en,

¿ndá nkekuènté imá tóxakohan ti jehe sin?

⁷ Kjánchó k'uíkuān ti jehe ch'an éxi jnko nkexro kanhño sínkí ke ti sin ángel,

la imá kjuikosáyehé ch'an la kjuánjua kjuachaxin kixin ts'etuehen ch'an kaín ti nkehe tsíkijich'énaxián itjá.

⁸ Jaha kuétoan kixin kaín
nkehe tsitekakohen ti jehe
ch'an.

Mé xikaha tsíchjéhe Díos
kjuachaxin kixin chrók'uetuehen
ch'an kaín nkehe, la Díos
kuítóehya ninkehó nkehe kixin
chrókuitekakuenhña ti jehe
ch'an. Kjánchó ijie la naxa
t'ikonhñani kixin kaín nkehe
nchexiteyéhe ti jehe ch'an.

⁹ Kjánchó Díos k'uúikon Jesús
éxi ijnko chojni kanhño tjetohan
ke ti sin ángel, kjánchó jehya
nkochrín. Díos mé imá tjehe
kaín chojni, ndá tjinkaon ch'an
kixin Jesús chrók'uenyákohen
ch'an kaín sin. La ijie Jesús mé
k'uáyéhe ti kjuachaxin ijie la
ko kaín kjuasàya kixin kjuasóte
ch'an la ko ik'uén ch'an.

¹⁰ Méxra kaín ti nkehe síin la
kuèté Díos kixin ti kjuachaxin
kuèté ch'an mé síxin kaín ti
nkehe síchón.

Andá Díos tjinkaon kixin kaín
xjeen ch'an la chrók'uejó sin
ti tjet'etoanxín ch'an. Méxra
kjuajon ch'an kjuachaxin kixin
kjuasóte Ìnchéni Jesucristo, ndá
xikaha kjuakoxin ch'an kixin
jína tsaáxini ti jehe ch'an. ¹¹ Kaín
ti sin ó tsíkótjóá la ko ti nkexro
kjuínchetjóá ti jehe sin mé chóna
sin nkokoa It'é sin, Díos. Méxra ti
Xjeen Díos la tósuehya tsondáchro
kixin kícho ch'an ti jeheni. ¹² *Éxi
ndáchro ti xroon itén Díos:

Tsochenkani ti sin kíchóni
nkexrín itjen jaha,
la ko tsjikosáyahani la ko
tsotsjeni ti tónkotsé kaín ti
sin kíchóni.

¹³ *La ko kjaxin ndáchro:
Janhan la titekaoan Díos. La
ko kjaxin ndáchro:
Ntihi tjékian ti sin kjuajon
Díos.

¹⁴ Éxi ti xjeen ijnko chojni mé
nkokoa kícho sin, kixin k'ónaxín
into la ko ijni; mé xikaha Ìnchéni
Jesús k'óna into la ko ijni,
la xikaha k'óna ch'an chojni
chjasintajni kixin jína its'en
ch'an la ko jína sinchek'itjáña
ch'an ti kjuach'éna mé tíha ti
jínahña. ¹⁵ Mé xikaha ik'uén
Ìnchéni kixin jína tsaáxin kaín
chojni, kixin k'uéchrakon sin
kuek'ejó sin éxi ijnko chojni
tjechjina kixin chrakon sin its'en
sin nkojín ñao. ¹⁶ *Kixin Jesús
kuihya kixin tsjinkitsa ti sin
ángel. Ikui kixin tsjinkitsa ti sin
tsík'axrjeníxin Abraham. ¹⁷ Mé
xikaha ticháxin chrókóyóhe
Ìnchéni Jesús éxi ti sin kícho
ch'an, kixin ts'óna ch'an
nchat'á t'etoan kuèté Díos, la
tsíkonoéhe ch'an ti jehe sin, ndá
xikaha jína tsjatsen ch'an ijie
kaín chojni kixin k'uenyákohen
ch'an ti jehe sin. ¹⁸ Ìnchéni
Jesús mé kjuasóte la ti Jínahña
tjinkaon chrókjuachròe ti jehe
ch'an kixin chrókjuasin ch'an

^a 2:14 *kjuach'éni* muerte

2:12: Sal. 22:22. 2:13 a: Is. 8:17; b: Is. 8:18. 2:16: Is. 41:8, 9.

©2016 Wycliffe Bible Translators, Inc

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

ijie, kjánchó kjuachahya. Méxra ijie ti ó chrókjuachròe ti Jínahña ti chojni la Jesús jína tsjinkítsehe ch'an kaín sin.

Antsí tjetóan Inchéni
Jesús, ke Moisés

3 ¹Andá jahara kíchóni, ó kjuintatjóára Díos, la k'uéyahára ch'an kixin ts'ónara xjeen ch'an, la jína chrórxaxinkáonra kixin Díos ichr'án Jesucristo, ti nchat'á t'etóan, ti nkexro titekaoni. ²*Inchéni Jesús mé jína kuitekakohen Díos, ti nkexro tsíkjoyá ti jehe ch'an kixin sich'ehe ch'an ixra, éxi kjaxin Moisés la jína kjuích'e ixra, k'uayakohen ti ndoe Díos. ³Kjánchó Jesús antsí chrók'uáyéhe kjuasàya ke ch'in Moisés, kixin xíkaha antsí tjikosáyehe chojni ti nkexro ch'éna ijnko nchia, andá ti nchia la nání. ⁴Nkojnko nchia tsík'óna la ijnko chojni tsíkjich'éna, andá kaín ti nkehe síñ chjasintajni mé Díos kjuích'éna. ⁵Méxra Moisés la jína kjuích'e ixra, k'uayakohen ti nchia kuèté Díos. Ti ixra kjuích'e ch'an mé k'uénixja ch'an kuèté ti nkehe tsochronka Díos chr'éxjn. ⁶Andá Cristo mé ti Xjeen Díos, la jína kjuínchexiteyá ch'an la k'uayakohen ch'an ti nchia kuèté Díos, la tíha mé kaíni, kixin ndoá chrók'uejóni chrókuinkáchónkini ch'an ndá

tsochéheni kixin ts'áyéheni ti nkehe tjejóchóheni.

Ti tsok'éhe ti chjasin
kuèté Díos

⁷*Méxra éxi ndáchro Nchakuén Díos:

Ti ijie chrókuihínra ti nkehe ndáchro Díos,

⁸ la chrókjuínchecháhyara asánra éxi kjuích'e ti sin ósé,

kuitekakuenhña sin Díos ti k'uejó sin nteje la kjuínchekonínkaon sin Díos.

⁹ Mé xíkaha ti sin tsík'axrjeníxinra mé kuitekakonhña sin, kjónté cuarenta nánó k'uúkon sin ti nkehe kjuít'a.

¹⁰ Méxra kónínkəkohən sin, la ndáxrjan: “Nkochrírín xrichròe sin, la tjinkakonhña sin tsochóxin sin ti ntja kuéntana.”

¹¹ Méxra janhan kónínkəkohən sin, la ndátjan sin kixin chaxín tsoxiteyá ti nkehe ndáxrjan, kixin xitjahya ts'atsínka sin tsok'éhe sin ti nonte chrókjuánjua.

¹² Kíchóni, tsjehéra jína kixin nijnkora chrókjuénkayáxinhñara ti nkehe jínahña, ndá chrókuitohéra ti Díos tjechón.

¹³ Méxra chrókócháhara, chrónixjehéra kichuara

kaín ñao ti ñaxa siín
 kjuachaxin, kixin nijnkora
 ñaxa chrókjuénkayáxinra
 chrókjuásinra ijie la ko í
 chróndáchrohya asánra ñaxa
 chrókónínkáonra. ¹⁴Andá ti ndoa
 ts'ejóni éxi ti xránkíxixín, ndá ti
 ó tsjixraká ti ñao tsjixixín, ndá
 jína ts'ejókoni Cristo.

¹⁵*Mé xikaha ndáchro xroon
 itén Díos:

Ti ijie chrókuihínra ti nkehe
 ndáchro Díos,
 la chrókjuinchecháhyara
 asánra éxi kjuích'e ti sin
 ósé kuitekakuenhña sin
 Díos.

¹⁶*¿Nkexro ti sin kuíhin itén
 Díos, andá kuitekakonhña sin?
 ¿Kaín ti sin tsíakákítsjexín Moisés
 ti nonte Egipto! ¹⁷Andá, ¿nkexro
 kónínkakohen Díos ti cuarenta
 nánó? ¿Á jehya ti sin kjuasin ijie,
 la k'uénxin sin nteje ní? ¹⁸Andá,
 ¿nkexro ndáche Díos kixin
 chaxín ts'atsínkahya sin tsok'éhe
 sin ti nonte tsjajon ch'an? ¿Á
 jehya ti sin kuitekakonhña
 ní? ¹⁹Méxra ó t'íkoni kixin
 xrokjuahya k'uatsínka sin kixin
 kuitekakuenhña sin Díos.

**Ti tsok'éhe ti sin
 tinkáchónki Díos**

4 ¹Méxra Díos tsíndáchro
 kixin tsjajon kjuachaxin
 ts'atsínkani tsok'éheni ti
 nonte tsjajon ch'an. Méxra

tóxakoheni, kixin ách'e
 nkojinra chrókjuáchahyara
 chrók'uatsínkara ntiha.

²Kixin kjaxini kufhini ti itén
 Díos tsaáxini éxi kufhin ti
 sin k'uejó senó, kjánchó jehe
 sin la ó chónkó kuíhin sin ti
 itan, kixin kjónté kuíhin sin,
 la kuitekakonhña sin. ³*Andá
 jeheni kuitekaoni ti itan, la mé
 ts'atsínkani tsok'éheni ntiha. Mé
 xikaha tsíndáchro Díos:

Kónínkakahon sin la ndátjan
 sin chaxín tsoxiteyá
 kixin ts'atsínkahya sin
 tsok'éhe sin ti itjén janhan.

Mé xikaha ndáchro Díos kixin
 kaín ti ixra kjuénkayáxin ch'an
 la ó kjuixin xiteyá ti ó k'óna
 chjasintajni. ⁴*Mé nkójín ti
 nixja ti xroon itén Díos chronka
 kuènté ti yatoxin ñao, mé
 ndáchro:

Mé xikaha kjuixihin Díos
 kaín ti ixra, landá kjuák'e
 ch'an kók'éhe ch'an ti
 yatoxin ñao.

⁵*La inaá ndáchro ti xroon itén
 Díos:

Ts'atsínkahya sin tsok'éhe sin
 ti itjén janhan, ichro Díos.

⁶Méxra ijie ñaxa t'itjáña
 kixin iso sin chrók'uixehen
 sin chrók'ok'éhe sin ntiha.
 Andá ti sin ósé kuíhin ti itan
 chrókuaáxin sin, la k'uixenhña
 sin kixin kuitekakuenhña
 sin ti itan. ⁷*Méxra Díos

kjuakoxin ñnko ñao, mé ti ñao i, mé nixjaxin ch'an ti nkehe tsíchronka David, éxi ndáchro ti xroon itén Díos:

Ijie ti chrókuihínra ti nkehe ndáchro Díos,
la chrókjuinchechahyara
asánra.

^{8*}Andá Josué la ti chrókjuacha chrókjuajon ch'an nketí chrókok'èxín ti sin israelita ósé, landá Díos í ticháxinhña naxa chrónixja ch'an kixin itsi ñnko ñao tsok'éhe chojni. ⁹Mé xikaha naxa siín kjuachaxin tsok'éhe ti chojni tinkáchónki Díos. ^{10*}Méxra ti nkexro ts'ixehen tsok'éhe ti itjen Díos mé ó kjuixihin sin ti ixra kjuích'e sin, éxi Díos la kjuák'e kok'éhe ch'an ti ó kjuixihin ch'an ti ixra kuèté ch'an. ¹¹Ticháxin kaín aséni chrókjueyáni nkexrín chrók'uixeheni chrókok'éheni ntiha, kixin ninkexró chrók'uatsínkahya éxi kóhen ti sin kuítekakohnña senó.

¹²Kixin ti itén Díos la mé tjechón la ko chóna kjuachaxin. Mé antsí taté ke ti chika espada ñájín^b taté, kixin tíha la ts'ixehen la tsichjéhe hasta nkaya asén chojni. Mé xikaha ti itén Díos tjakoxin kaín nkehe tjenkayáxin chojni la ko kaín nkehe ndáchro asén sin. ¹³La kohya ninkehó nkehe tsíkjich'éna Díos chrókjuák'e imó; kaín nkehe la

noxín la t'ikon Díos. Mé xikaha ñnko ñao tsochjinani ti itjen Díos la tsochronkani nkehe ti ixra kjuích'eni ntihi chjasintajni.

Ìnchéni Jesús mé ti nchat'á imá tjetóan

¹⁴Ìnchéni Jesús, ti Xjeen Díos, mé ti nchat'á kuèténi tjetóan, mé k'uixehen ch'an ti itjen Díos. Méxra chrókuítóehyani chrókuinkáchónkini ti jehe ch'an. ¹⁵Mé xikaha Ìnchéni mé ti nchat'á kuèténi tjetóan, mé tikonoehe ch'an ti jeheni la ko tjinkítsa ch'an ti jeheni kixin fuertehyani. Jehe ch'an mé kjuasótexín ch'an nchónhña nkehe éxi jeheni, andá ti Jínahña k'uétjinkaon chrókjuachróe ti jehe ch'an, kjánchó ninkehó ijie kjuasinhña ch'an. ¹⁶Méxra chróchrakonhñani chrókóchjinani ti itjen Díos t'etóan kixin jehe ch'an tsikonoéhe ch'an ti jeheni la ko tsjinkítsa ch'an ti ó tichánxihini nkehe.

5 ¹Díos mé kjueyá kaín ti nchat'á t'etóan, la chojni ó tíha, la t'áyéhe sin ti ixra kixin tsonixjayákohe sin ti chojni, la tsjajon sin iko its'en la ko íso nkehe ts'áyéhe Díos kixin ts'itjáñaxin ti ijie kuèté chojni. ²Méxra kjáxin ti sin nchat'á la imá ixra nchexiteyéhe sin Díos kixin jehe sin la chojni ó,

^b 4:12 *ñájín* yóí lado taté espada de doble filo

4:8: Dt. 31:7; Jos. 22:4. 4:10: Gn. 2:2.

méxra chrókóninkakuenhña sin ti chojni noehña la ko ti chojni tsíkjiçhròe. ³*Mé xíkaha jehe sin ticháxin tjajon sin iko its'en kixin ti ijie chóna sin la ko kjaxin tjajon sin nkehe kuènté ti íso chojni chóna ijie.

⁴*La ninkexró xitjahya jehó sich'éna asén nçat'á t'etòan. Náhí. Jehó Díos mé tsjeyá nkexro ts'áyehé ti ixra, éxi ti ixra tsík'ayéhe Aarón. ⁵*Mé xíkaha Cristo, la jehya jehó kjuíç'h'éna asén nçat'á t'etòan. Náhí. Díos mé kjuíkosáyehe ti jehe ch'an la ko kjuajon ch'an ti ixra éxi tsíndáçhro ch'an senó:

Jaha mé xjana;

la ko janhan mé k'óna it'á.

⁶*Mé kjaxin nixja ti xroon itén Díos:

Jaha mé ijnko nçat'á tsjak'e nkochrínin, éxi k'uékjak'e ti nçat'á Melquisedec.

⁷*Mé xíkaha ti ó kjuák'e Cristo ntihi çhasintajni la tsjánka ch'an la ko itsen kjuanchehe ch'an Díos, kixin Díos chrókjuinchekaá ti jehe ch'an kixin chrók'uénhña ch'an; la kuíhin Díos ti nkehe kjuanchia Cristo kixin jehe ch'an kjuínçhexiteyá ch'an ti nkehe k'uetoan Díos. ⁸Mé xíkaha Cristo, kjónté Xjeen Díos, la kjuasóte ch'an la xíkaha kjuakoxin ch'an kixin kjuínçhexiteyá ch'an. ⁹Méxra

ti kjuínçhexiteyá Cristo, ndá kjuacha ch'an la k'óna ch'an ti nkexro tsjajon ti kjuachón nkochrínin ts'áyehé kaín ti chojni tsitekaon ti jehe ch'an. ¹⁰Mé xíkaha Díos kjuíç'h'éna Cristo ti nçat'á t'etòan éxi k'uékjak'e nçat'á Melquisedec.

Jehya jína chrókuítóheni ti tinkáchónkini Ìnçhèni

¹¹Méxra janhan chonta nchónhña nkehe chrórxjankaxian kuènté tíhi, kjánçhó imá ixra kixin tiénxinhñara. ¹²*Ó itsjé nánó, la ó jína chrók'ónara ijnko chojni tjako, kjánçhó náhi, kixin naçaxa ticháxin tsoxrakohara ti nkehe xraçha kuènté itén Díos. La xíkjan k'ónara éxi ijnko chájan noehña, ticháxin its'lira itsjen kixin xitjahya sintera ti nkehe icha. ¹³Ti sin it'i itsjen la yóhe éxi ijnko ixjan naçaxa takí kixin naçaxa noehña sin ti nkehe jína la ko ti nkehe jínahña. ¹⁴Andá ti sin inie nkehe icha mé ti chojni nteto kixin ó nohe sin ti nkehe jína la ko ti nkehe jínahña.

6 ¹Mé xíkaha chrókjueyáni kixin jína chrókjuénkayáxin éxi chojni nohe. Ijie la í ticháxinhña chróchronkani ti nkehe kanhño ixra tsíxrakohara ti xránkíxixin tinkachónkira Cristo. Náhí. Ticháxinhña naçaxa chrókjuákohara kixin

5:3: Lv. 9:7. 5:4: Ex. 28:1. 5:5: Sal. 2:7. 5:6: Sal. 110:4.

5:7: Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46. 5:12: 1Co. 3:2.

chrókuítóhéra ti ijje k'uékjásinra chrók'uenxinra, la nkexrín chrókuinkachónkira Díos, ²la ko nkexrín chrókuikite chojni, nkexrín ts'ejójtja itjára ikja ti sin tinkáchónki Cristo, la nkexrín tsoxechón ti chojni tsík'en, la ko nkexrín ti tsitoxén ijje chojni ti ñao tsjixixín. ³Méxra ti tsajon Díos kjuachaxin, la tsjakoni iso nkehe.

⁴Andá ti sin ó k'uinkaséñexín ti itén Díos la ó chóxin sin ti nkehe kjuajon Díos, la tsík'ayéhe sin ti Nchakuén Díos, ⁵la kóxríhñ sin ti itan jína kuènté Díos, la ko ti kjuachaxin tsochóna sin ti ó itsi ti chjasintajni nixín, ⁶andá ti chrókuítóhe sin í chrókuinkáchónkihya sin Díos, la xitjahya tsokjan sin, kixin ti xikaha la éxi chrókjuak'enkani sin ntacruz ti Xjeen Díos inaá la kjuanoá sin Inchéni ti síñ itsjé chojni. ⁷Mé éxi ijnko nonte ts'inka la ti ó ts'aniá ichrin la ts'óna jína ndá tsochéhe ti sin kjuích'e ixra kixin ts'áyéhe sin ti nkehe k'óna kixin Díos kjuíncheñao tíha. ⁸*Andá ti tsíkañá kach'í la ninkehó sínkíhya, la tsonínkakohen Díos, la tsjaka ch'an.

Ti nkehe tjejóchóheni mé tjinkítsa ndoa ts'ejóni

⁹Kjónaté xikaha nixjani, kíchóni, la ó noheni kixin chaxín jína tinkachónkira Inchéni la ko

k'uitjára ti ntja tsaáxini. ¹⁰Kixin Díos la imá jína, la ts'itjáhñña ch'an ti ixra jína tjejoch'era la ko ti tjehéra ti sin kichuara tinkáchónki Cristo la ko ñaxa xikaha tjínkítsara ti jehe sin.

¹¹Tjinkaoni kixin nkojnora chrókjuákoxinra kixin chontara kjuachéhe ñaxa tsjínkítsara kichuara hasta ti ñao tsjixixín, kixin ndá chaxín ts'ayéhéra ti nkehe tjejochohénra.

¹²Tjinkakonhñani kixin chrókósáhara. Náhí. Tjinkaoni kixin chrókjuákoxinra éxi ti sin chaxín tinkáchónki Inchéni tjejóchóhen sin ts'áyéhe sin ti nkehe tsíndáchro Díos kixin tsajon ch'an.

¹³Ti ó tsíndáchro ch'an kixin tsajon ch'an nkehe ts'áyéhe Abraham, la jehó Díos k'uákjenxin asén, kixin kohya nijno chojni antsí tjeoan chrók'uákjenxin ch'an. ¹⁴*La ndáchro Díos: "Sintañoan ti jaha la sintatsjé ti chojni ts'axrjeníxin ti jaha." ¹⁵Ndá Abraham kjuák'echóhen isé, la k'uáyéhe ti nkehe tsíndáchro Díos. ¹⁶Méxra ti ó nchenohe chojni ijnko nkexro kixin chaxín tsoxiteyá nkehe la nchenohe sin ijnko nkexro antsí tjeoan ke ti jehe sin, la xikaha í xrokjuahya tsonáchro chojni kixin chaxínñña. ¹⁷Méxra Díos tsíndáchro kixin chaxín tsoxiteyá ti nkehe tsíndáche ch'an asén

ch'an kixin í tsjinkíhya ch'an ti nkehe tsíndáchro ch'an.

¹⁸Mé xíkaha síin yaá nkehe xitjahya ts'ixitoxin, kixin Díos la xrokjuahya sich'ia la chaxín tsoxiteyá ti nkehe tsíndáchro ch'an, kixin chaxín ts'áyéheni ti nkehe tjejóchóheni. ¹⁹*Mé xíkaha ti nkehe tjejóchóheni la tjinkítsa kixin chaxín tsinkáchónkini Díos éxi ijnko chika ancla tjechruéxin ti ntabarco kixin sátsjihya. Mé xíkaha ti nkehe tjechóheni la itjen nóton ti ika itjen ti nínko nkaya nkajní, ²⁰*kixin Jesús k'uíxehen ntiha senó, la kuakitjehé ijnko ntja ts'ixenxíni. La k'óna ch'an ti nchat'á t'etóan nkochríxín éxi kjuák'e ti nchat'á Melquisedec.

**Jesús mé nchat'á éxi
k'uékjak'e Melquisedec**

7 ¹*Melquisedec mé k'ué rey kuènté chjasin Salem la ko nchat'á kuènté Díos itjen nkaya nkajní. Andá Abraham ti ó kjanxin ti kjuajonko ti sin rey, ndá Melquisedec la kjuixíhín ch'an ntja Abraham la kjuíncheñao ch'an kixin kjuacha ch'an. ²Andá Abraham la kjuajon ch'an ti texin parte ti nkehe tsíkjacha ch'an ti tsíkjikjajonko ch'an ti sin rey, la k'uáyéhe ti nchat'á Melquisedec. Ti ihníé Melquisedec mé t'axrjexín kixin “ijnko rey jína”; la jehe ch'an mé k'ué rey kuènté chjasin

Salem, la tíha mé t'axrjexín kixin “ti rey tsjajon kjuaxróxin.”

³Melquisedec mé noehña sin nkexro ti it'é la ko ti íñé ch'an la ko nkexro tsík'axrjeníxin ch'an; la noehña sin nkesá tsíkokjíhi ch'an la ko nkesá tsík'en ch'an. Mé xíkaha tóyóhe ti Xjeen Díos kixin jehe ch'an mé ijnko nchat'á nkochríxín tsjak'e.

⁴Andá ijie, tsjehéra kixin imá tjeotan Melquisedec kixin Abraham ti nkexro tsík'axrjeníxini la tsichéhe ch'an Melquisedec ti texin parte ti nkehe tsíkjacha ch'an ti tsíkjikjajonko ch'an ti sin rey. ⁵*Éxi nixja ti ley tsík'etóan Moisés, kixin ti sin nchat'á tsík'axrjeníxin Leví mé chóna sin kjuachaxin tsjanchia sin kixin kaín chojni tsjajon ti texin parte ti nkehe tjacha sin, kjónté nkókon tsík'axrjeníxin sin Abraham. ⁶Andá Melquisedec, kjónté tsík'axrjeníxinhña ch'an Leví, la kjuanchia ch'an ti texin parte ti nkehe tsíkjacha Abraham, ti nkexro tsík'ayéhe ti nkehe tsíndáchro Díos. Ndá xíkaha Melquisedec kjuíncheñao Abraham. ⁷Méxra kaín chojni nohe kixin antsí t'etóan ti nkexro ncheñao ijnko chojni, ke ti nkexro tónao. ⁸Andá ijie la ti sin t'áyéhe ti chichaon tjajoni la chojni chóxin its'en. Kjánchó ndáchro xroon itén Díos kixin Melquisedec mé ijnko nkexro naxa tjetsjehe, kixin chrónkahya kixin ó ik'uén ch'an.

⁹Mé t'axrjexín kixin ti nchat'á Leví la ko kaín ti nchat'á tsík'axrjeníxin ch'an, t'áyéhe ti chichaon t'ajoni ijie, la éxi kjaxin sin chjéhe sin chichaon Melquisedec kixin ó tsikjenka Abraham, ¹⁰mé xikaha kóhen kixin kaín ti sin k'uaxrjeníxin Abraham, la kjónté naxa kókjéhya sin ti ó xéta Abraham ti nchat'á Melquisedec, la éxi xráxin tjejó sin.

¹¹Ti chjasin Israel k'uáyéhe ti ley kjuajon ti sin nchat'á levita, mé tsík'axrjeníxin sin ti nchat'á Aarón. Andá ti chaxín chrókuacha ti nchat'á levita chrókuinchetjóá ti sin chrókuinchesteyéhe ti ley, la í ticháxinñña naxa chrókónoxín ókjé nchat'á, tsík'axrjeníxinñña Aarón, éxi ti nchat'á Melquisedec. ¹²Kixin ti chrók'uixinkí ti nchat'á la ticháxin chrók'uixinkí ti ley kjaxin. ¹³Mé ti xroon itén Díos chronka nkexrín itjen Ìnchéni la tsík'axrjeníxin ch'an ijnko nkexro kuénté Israel la kohya ninkexró tsík'óna nchat'á tsík'axrjeníxin ti sin a. ¹⁴Ó noheni kixin Ìnchéni tsík'axrjeníxin Judá, andá Moisés la chrónkahya ninkehó kuénté ti sin tsík'axrjeníxin Judá ti ó ndáchro ch'an nkexro ts'óna nchat'á.

¹⁵Andá tíhi la antsí tienxíni kixin xraxinkaoni kixin ti nchat'á nixin la tóyóhe éxi ti nchat'á Melquisedec, ¹⁶kixin ti ó k'óna ch'an nchat'á la jehya kixin

ti ley chrók'uetōan. Náhí. K'óna ch'an nchat'á kixin ti kjuachaxin chóna ch'an la xitjahya ts'itjáña. ¹⁷*Méxra chrónka Díos nkexrín itjen Ìnchéni, ndáchro:

Jaha mé ijnko nchat'á tsjak'e nkochrín,
éxi k'uékjak'e ti nchat'á Melquisedec.

¹⁸Mé xikaha ti ley k'uetōan Moisés la í t'etuanñña ijie kixin kanhñó kjuachaxin chóna la ko kjuachahya, ¹⁹Kixin ti ley k'uetōan Moisés la kjuachahya kótjuáxin chojni. Andá ijie chóntani ijnko nkehe antsí jína tinkáchónkini kixin tíha mé tjinkítsa tsochjineheni Díos.

Ti nchat'á antsí t'etōan

²⁰Ti ó ndáchro Díos kixin Cristo ts'óna nchat'á la k'uákjenxin ch'an asén ch'an, andá ti iso nchat'á la k'uákjenxinñña ch'an asén ch'an. ²¹*Andá ti ó kónoxín Cristo la Díos chaxín ndáchro kixin tsoxiteyá tíha, la xikaha ndáchro xroon itén Díos:

It'eni Díos la ndáchro kixin tsoxiteyá tíha
la tsjinkíhya ch'an ti nkehe tsíndáchro ch'an:
“Jaha mé ijnko nchat'á tsjak'e nkochrín
éxi k'uékjak'e Melquisedec.”

²²Méxra Jesús ndáchro kixin ti nkehe nixin t'etōan ch'an la antsí jína ke ti nkehe senó. ²³Chaxín itsjé nchat'á k'uíxin kjánchó

nkak'én sin la kjuachahya sin k'uejó sin nkochrírín. ²⁴Andá Jesús la ts'enhña ch'an la ticháxinhña ijnko nkexro ts'óna nchat'á ts'etoan nkochrírín.

²⁵Méxra Ìnchéni mé tsjajon ti kjuachón nkochrírín ts'ayéhé ti nkexro tsochjinehe Díos la ko nkochrírín itjen ch'an chrónoéhe ch'an Díos kixin chrókuaá sin.

²⁶Mé xikaha Ìnchéni Jesús mé ti nchat'á t'etoan ticháxihini; jehe ch'an mé ijnko nkexro imá tjóá, chóntahya ch'an ninkehó ijie la ko tjenkákjanhña ch'an ti sin tjasin ijie, méxra Díos kjuajon kjuachaxin sákjuj ch'an nkajní la ntiha itjen ch'an la antsí t'etoan ch'an. ²⁷Andá jehe ch'an la jehya éxi iso ti sin nchat'á, ticháxin ts'óná sin iko kixin tsochronðexín sin Díos kaín ñao, kixin ti ijie chóna sin ndá chr'éxin ti ijie chóna ti iso chojni. Ìnchéni Jesús mé nkokoaxón kjuajon ch'an asén ch'an, ik'uén ch'an. ²⁸Ti ley chrónka Moisés la t'etoan kixin chojni naxa chóna ijie chrók'óna nchat'á, andá chr'éxin Díos ndáchro kixin ti Xjeen ch'an mé ts'óna nchat'á ts'etoan nkochrírín kixin jina kjuínchexiteyá ch'an.

Nchat'á kuènté ti nkehe nixin

8 ¹Andá ti nkehe tjetan chrónkani mé tíhi, kixin chónatani ijnko nchat'á t'etoan la tetjxin ch'an ti tja chjina kuènté Díos t'etoan nkaya nkajní. ²Tíha

mé ijnko nchat'á t'etoan ti ninko chaxín tsíkjih'éna Díos, jehya chojni tsíkjih'éna. ³Kaín nchat'á t'etoan tsík'ayéhe ti ixra la tjajon sin iko its'en la ko iso nkehe ts'áyéhe Díos. Méxra Jesucristo ticháxin tsjajon ch'an nkehe kjaxín. ⁴Ti naxa chrókjuák'e ch'an chjasintajni, la chrók'ónahña ch'an nchat'á kixin naxa síin nchat'á tjajon ti nkehe t'etoan ti ley kjuajon Moisés. ⁵Andá ti sin nchat'á k'uékjajon nkehe tóyóhó ti nkehe síin nkaya nkajní. Noheni kixin ó tóyóhó tíha kixin ti ó sich'éna Moisés ijnko ninko la nixja Díos ndáchro: “Tsjehé jina, ndá ch'éna ti ninko éxi kjuákohá chritaón ti ijna.” ⁶Andá ti ixra k'uáyéhe ti nchat'á kuènténi la antsí jina, kixin jehe ch'an mé ti nkexro nixjxin ti kjuachaxin nixin la xikaha tsíchronka Díos ti nkehe antsí jina tsjajon ch'an chr'éxin.

Ti nkehe k'ueŕtoan Díos ósé

⁷Ti chróxiteyá jina ti nkehe tsík'etoan Díos saoxín, la tsicháxinhña chrókui ti yóxin kjuachaxin k'ueŕtoan ch'an. ⁸*Kjánchó kjuínchexiteyáhya sin, méxra ndáchro xroon itén Díos: Ndáchro Díos: Itsi ijnko ñao mé tsjánjua ijnko kjuachaxin nixin sinchexiteyá ti sin chjasin Israel la ko ti sin Judá. ⁹Tíhi la jehya éxi ti kuétuahan ti sin tsík'axrjeníxinra

tió k'uaxrjexín sin Egipto,
 kjánchó kjuínchexiteyáhya
 sin ti nkehe kuétuahan sin,
 méxra kujtoha sin, ichro
 Díos.

¹⁰ Ti nkehe nixin tsétuanhan ti
 chjasin Israel chr'éxin, mé
 tñhi:

Janhan sintaxráinkaoan sin
 ti ley kixin ts'itjáñehña sin,
 la ko tsochónta asén sin ti
 nkehe tsétuanhan sin.

La janhan ts'óna Díos kuènté
 sin,

la jehe sin ts'óna sin chjasin
 kuéntana.

¹¹ La í ninkexró tsicháxinñña
 tsjakohe kicho
 nkexrín tsochóxin ti janhan;
 kixin kaín sin tsochóxin sin ti
 janhan,
 kjónté ti sin naxa chájan la o
 ti sin ó táda.

¹² Janhan sintak'itjáña ti ijie
 kjuasin sin
 la í tsoxraxinkakonhña.

¹³ Ti ó nixja Díos kuènté ti
 kjuachaxin nixin k'uáyéheni
 la í ch'ehya ixra ti kjuachaxin
 tsík'etqan ch'an ósé, tíha mé
 tinkákóntaxin la í séhya ndá
 ts'itjáña.

Ti nínko chjasin Jerusalén

9 ¹ Ti kjuachaxin xrájon
 saoxín mé chrónka nkexrín
 chróxraxinkakonxíni Díos ti

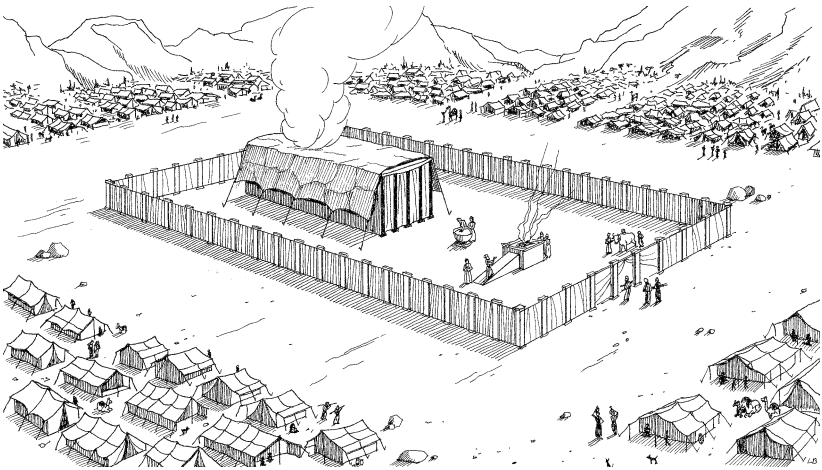
nínko ntihi chjasintajni. ²*Ti
 nínko kjuich'éna sin k'uékjak'e
 ósé la ti cuarto saoxín mé
 kjuínchek'in sin ti cuarto Tjóá,
 ti kjuák'e ti candelero oro la
 ko ti mesa tjejókjen ti niotja
 kjuajon sin ts'áyéhe Díos. ³*La
 itjen ijnko ika tjenkákuèxin la
 nóton tíha mé itjen ti yaáxin
 cuarto kjuínchek'in sin ti cuarto
 antsí Tjóá. ⁴*La ntiha kjuák'e
 ti altar tsík'ónaxín oro tjakaxín
 sin ti chinko la ko k'uékjak'e
 ti ntacajón tsíkjindajin oro ti
 itjen ti kjuachaxin kuènté Díos.
 Nkaxehen ti ntacajón k'uékjak'e
 ijnko nchísén tsík'ónaxín
 oro tjinká maná, la ko ti inta
 k'uékjixín Aarón kóyoa la
 k'uaña ntahnte, la ko ntiha
 kjuák'e ti ixro tjenixín ti ite
 nkehe k'uetqan Díos. ⁵*Chrítaón
 ti ntacajón mé kuék'ejó yaá
 ángel tsíkjich'énoxín itja sin,
 mé tíha t'axrjexín ti itjen
 kjuachaxin kuènté Díos, la
 ko ntiha k'uékjiinxín ti ijie
 chojni, kjánchó í xrokjuahya
 tsondáxrjan iso nkehe kuènté
 tíha ijie.

⁶*Mé xíkaha k'uejó ti nkehe,
 la ti sin nchat'á la kaín ñao
 t'ixehen sin ti cuarto saoxín
 kuènté nínko kixin ti ixra
 tjejóch'e sin. ⁷*Andá ti yaáxin
 cuarto mé jehó ti nchat'á t'etqan
 t'ixehen nkokqa ñao ti nánó;

9:2 a: Ex. 26:1-30; b: Ex. 25:31-40; c: Ex. 25:23-30. 9:3: Ex. 26:31-33.

9:4 a: Ex. 30:1-6; b: Ex. 25:10-16; c: Ex. 16:33; d: Nm. 17:8-10; e: Ex. 25:16; Dt. 10:3-5.

9:5: Ex. 25:18-22. 9:6: Nm. 18:2-6. 9:7: Lv. 16:2-34.

T'óná sin kolélo
(He. 9:9)

la ticháxjn ts'ixenko ch'an ijnié iko kixin tsochronoèxín ch'an Díos kixin tsotjuáxin ti ijíé ch'an la ko ijíé kaín ti chojni siín ti chjasin. ⁸Andá Nchakuén Díos nchenoheni t'hi kixin ti naxa kjuák'e ti cuarto saoxín, la naxa tjexránkèhya kixin chrók'uixehen chojni ti cuarto antsí Tjóá kixin kohya kjuachaxin. ⁹Kaín tíha tjakoxin ijnko nkehe chrók'onoexíni ijie, kixin ti nkehe chjéhe sin Díos la ko ti iko k'óná sin la xrokjuahya tsotjuáxin ti ijíé sin, kjónté xikaha tjikosáyehe sin Díos. ¹⁰Andá tíha jehó t'etóan kuènté ti nkehe chrók'jonie sin, ti nkehe chrók'ui sin la ko ti chrók'ónti sin kixin chrókótjuáxin ijíé sin; kaín tíha mé k'uítuehen

sin kuènté ti cuerpo ó, la jehya kuènté asén sin, la jehó chónata kjuachaxin ti naxa t'etuanhña Díos íjnko nkehe.

**Ti nkehe kjuajon Cristo
chaxín kjuích'e ixra**

¹¹ Ti ó ikui Cristo, la jehe ch'an ti nchat'á t'etóan kuènté ti nkehe antsí jína. La ti nínko itjen ch'an la antsí jína la ko antsí ndoá, tsík'ónaxinhña itja chojni kixin jehya chjasintajni itjen. ¹² Ti ó k'uixehen ch'an ti cuarto Tjóá, la jehya kjuajon ch'an ijnié kotèntso o ijnié koxintáxjan. Náhí. Ijnie ch'an kjuajon ch'an, la ijnko ñaokoá k'uixehen ch'an ntiha, la xikaha kjuenka ch'an kixin tsochóntani ti kjuachón nkochríxín. ¹³ *Kixin ti ijnié

koxinta la ko ijnié kotèntso o ti nteso kuèté koxintáxjan tsíchexín ti altar, ti tjasikjajin sin ti sin tjuáhya, la tíha chóna kjuachaxin tsotjuáxin ti chritaón ó. ¹⁴Ndá ti xikaha, la antsí chóna kjuachaxin ti ijnié Cristo. Kixin ti kjuachaxin nchakuén Díos itjen nkochríxín, la Cristo kjuajon asén, ik'uén, k'uáyéhe Díos, la ninkehó ijie chónahya ch'an. La ti ijnié ch'an tsotjuáxin ti ijie kjuasini chrók'uenxíni, ndá jína chrókjuich'eheni ixra ti Díos tjechón.

¹⁵Méxra Cristo nixjayákohen ti jeheni ti kjuachaxin nixin kjuajon Díos. Mé xikaha k'uenyákohen ch'an ti jeheni, ndá tsotjuáxin ti ijie kjuasini kixin kjuínchexiteyáhyani ti nkehe k'uítueheni ósé. Kixin ti sin k'uéyehé Díos la jína chrók'uáyéhe sin ti nkehe tsjejehya, tsíchronka ch'an tsajon ch'an. ¹⁶Kixin ti siín ijnko nkehe tsíkjin ijnko chojni nantá ik'uén, la ticháxin tsonohe sin á cháxin tsík'en ti nkexro tsíkjin ti xroon, ndá jína ts'áyéhe sin ti nkehe kuítóhe ch'an. ¹⁷Ndá ti naxa tjetsjehe ti nkexro tsíkjin tíha la naxa sínkíhya tíha; jehó ti ó its'en ch'an mé sínkí. ¹⁸Mé xikaha ti kjuachaxin xránkíxixín k'uetqan Díos, la kjuankíxin kjuích'e ixra ti ó k'uitjí ti ijnié itsjé iko. ¹⁹*Méxra Moisés ti ó kjuixin kjuínchekuáxin kaín ti

nkehe chóna ti ley kuíhin kaín chojni, ndá kuákja ch'an ichjoén kolélo kjátse la koí iso inta hisopo, ndá kjuínchekjataxín ch'an inta la ko ijnié koxintáxjan la ko kotèntso, ndá kuikjajin ch'an ti libro chóna ti ley la ko kuikjajin ch'an kaín ti chojni chjasin. ²⁰Ndáchro ch'an: “Tíhi ti ijnié tsoxiteyáxin ti kjuachaxin k'uetqan Díos sínchexiteyára.” ²¹*La xikaha kuikjajin ch'an ti ijnié ti ninko la ko kaín ti nkehe kjuích'e xra nkaxehen ninko. ²²*Kixin xikaha ndáchro ti ley kixin kaín nkehe la chrókótjuáxin ti ijnié la ko kjaxin tsotjuáxin ti ijie; andá xitjahya chrókótjóá ti ijie ti chrók'uitjíhya ti ijnié.

Ti ik'uén Cristo mé tsjinxín ijieni

²³Mé xikaha kuékichánxin kuék'én iko kixin kótjuáxin kaín ti nkehe, kjónté tíha la tóyóhó ti nkehe siín nkaya nkajní; andá ti nkehe cháxin siín nkaya nkajní, la ticháxin ijnko nkehe antsí jína chrók'uen. ²⁴Kixin Cristo la k'uixenhña ti ninko tsíkjih'éanaxín chojni itja, tóyóhó ti ninko cháxin itjen nkaya nkajní. Náhí, jehe ch'an la sákjuí ch'an nkaya nkajní, la ntiha tjenixjayákohen ch'an kaín chojni. ²⁵La jehya nkoyaxón k'uixehen ch'an ntiha k'uenyákohen ch'an chojni éxi

ich'e ti nchat'á t'etoan, t'ixehen sin ti cuarto Tjóá nkojnko nánó kixin tsjajon sin ijnié iko. ²⁶Kixin ti xikaha chrókóhen, la Cristo la ticháxin nkoyaxón chrók'uen ch'an ndesi ti k'óna chjasintajni. Andá ijie ó chjina tsjeje chjasintajni, la ikui Cristo la nkokoaxón ik'uén ch'an kixin tsjiinxín ti ijie kaín ti chojni síin chjasintajni. ²⁷La xikaha tjenixín kixin kaín chojni la ó nkokoaxón its'en sin, ndá chr'éxin tsitoexín ti ijie sin. ²⁸*Mé xikaha Cristo la ó nkokoaxón ik'uén ch'an kixin tsjiinxín ti ijie chóna kaín chojni. Ndá chr'éxin itsi ch'an, la í jehya naxa tsjatsen ch'an ijie chojni. Náhí. Ti itsi ch'an la sinchekaá ch'an ti chojni ó tjejóchóhen ti ó tsokjan ch'an.

Ti ley saxón la í ch'ehya ixra

10 ¹Ti ley kuék'etoan Moisés la mé éxi ijnko its'uan tjakoxin ti nkehe jina chrókui chr'éxin, kjánchó tíha la jehya ti nkehe chaxín. Méxra ti ley xitjahya sinchetjóá ti sin tóchjinehe Díos tjikao iko its'en nkojnko nánó. ²Andá ti chrókjuacha ti ley chrókjuinchetjóá ti ijie chojni, ndá chrókjuénkayáxinhña sin kixin naxa chóna sin ijie, la í chrókjuajonhña sin ti iko its'en. ³Andá ti iko t'óná sin nkojnko nánó la jehó nchexraxinkakonxín sin ti ijie chóna sin ⁴kixin ti

ijnié koxinta la ko kotentso la xrokjuahya tsjiinxín ijie chojni.

Cristo kjuasótexín ti ijieni

⁵*Andá ti ó ikui Cristo chjasintajni la ndáche ch'an Díos, It'é ch'an:

Jaha la tjinkákonhña ti iko its'en

la ko tjinkákonhña ninkehó nkehe chrók'uayehé.

Náhí.

Jaha mé kjuánjua ijnko cuerpo tsochonta janhan.

⁶Jaha tóxríenhña iko tsíchján la ko ti íso nkehe chrók'uayehé kixin chrókuakjixian ti ijie.

⁷Andá janhan ndáxrjan: "Ijie la ntihi itjén janhan éxi tjenixín ti xroon itén Díos kixin sintaxiteyá ti nkehe tóxrínhan jaha."

⁸Mé senó ndácho xroon itén Díos kixin Díos la tjinkakonhña la ko tóxríenhña iko its'en chrókjuajoni, la ko ninkehó nkehe tsíchján tóxríenhña ch'an chrókjuajoni kixin chrókjuinxín ti ijieni. Náhí, tjinkakonhña Díos tíha, kjónté ti ley k'uetóan kixin xikaha chrókóhen. ⁹Andá chr'éxin ndácho Cristo: "Ntihi k'uinka janhan kixin sintaxiteyá ti nkehe éxi tóxrínhan jaha Díos." Mé xikaha kjuatsen Díos ti iko kuék'óná sin ósé, andá Cristo kjuajon asén tsjakoxin ijnko nkehe nixin. ¹⁰Díos kjuínchetjóá

ti jeheni kixin Jesucristo mé kjuínchexiteyá ch'an éxi tóxríhín Díos kixin kjuajon ch'an ti cuerpo kuènté ch'an ik'uén nkokoxón, la mé tíha ich'e ixra nkochrín.

¹¹ *Mé kaín ti nchat'á judío ch'ehe Díos ixra kaín ñao la naxa tjajon sin iko its'en, kjánchó tíha la xitjahya tsjínxín ijíé chojni. ¹² *Andá Jesucristo la ó nkokoxón k'uenyákohen ti jeheni kixin tsotjuáxini la tíha mé nkochrín sich'e ixra. Landá ti ó kjuixin tíha, ndá sákjuí ch'an kjuák'etjaxin ti itja chjina kuènté Díos. ¹³ La mé ntiha tjechóhen ch'an hasta tsjixinjña ts'ejót'oxin kaín ti sin k'uénínkakonhen sin ch'an, chrínki toté ch'an kixin í ts'etoanhña sin. ¹⁴ Mé xíkaha nkokoxón kjuajon Cristo cuerpo ch'an k'uáyéhe Díos kixin jína ts'ejó ti sin ó tsíkótjóa. ¹⁵ La ti Nchakuén Díos nchenohe ti jeheni tíhi kixin senó tsíndáchro ch'an:

¹⁶ *Ti kjuachaxin tsotjaha ti jehe sin ti ó ts'atsínka ti ñao a mé tíhi, ichro Ìnchéni: Síntráxinkaoan asén sin ti ley tsétoan, la ti kjuaxrexinkaon kuènté sin tsokjian ti nkehe tjínkaoan.

¹⁷ *La chr'éxín ndáchro: Í tsoxraxinkakonhña ínaá ti ijíé sin la ko ti nkehe jínahña kjuích'e sin.

¹⁸ Mé xíkaha ti ó kótjóa ti ijíéni la í ticháxinhña íso nkehe chrókjuajoni chrókótjuáxini, la í náhi.

Ticháxín tsochjineheni Díos

¹⁹ Méxra kíchóni, í kohya kjuachrakon ts'ixeheni ti cuarto antsí Tjóa ti itjen Díos kixin kjuachaxien ijíé Jesucristo; ²⁰ mé chréheni ti ntia nixin mé ti ntia tjechón kixin éxi kjuatsiin ch'an ti ika tjenkákóhen, kixin kjuajon ch'an ti cuerpo kuènté ch'an. ²¹ Jehe ch'an mé ti nchat'á tjetooan kuènténi mé t'etooan ti ndoe Díos itjen nkaya nkajní. ²² *Méxra ticháxín chrókóchjineheni Díos kaín aséni chrókuinkáchónkini ch'an, kixin jehe ch'an tsíkjinchetjóa ch'an aséni kixin ti nkehe nduáhya k'uekjenkayáxini mé éxi ìnta tjóa k'uíjmáxini. ²³ La chrókuítóehyani chrók'uejóchóheni ti nkehe tinkáchónkini kixin Díos la chaxín sinchexiteyá ti nkehe tsíndáchro ch'an. ²⁴ La ko kjaxin chrókjueyáni nkexrín chrókjuinkítsani kíchóni kixin chaxín chrótjuéhé sin kícho sin la chrókjuenkayáxini sin ti nkehe jína. ²⁵ La chrókuítóehyani chrókónkotséni la chrókuankíehyani éxi ti sin tóchjinahña. Náhi. Ticháxín antsí chrókóchéheni

10:11: Ex. 29:38. 10:12: Sal. 110:1. 10:16: Jer. 31:33. 10:17: Jer. 31:34. 10:22: Lv. 8:30; Ez. 36:25.

chrókjuinchexraxinkaoni kíchóni kixin ó noheni kixin í séhya tsokjan Ìnchéni.

²⁶ Andá ti naḡa tjenkayáxini chrókjuasini ijie ti ó noheni ti nkehe chaxín, la kohya ñnko nkexro chrókjuenkayákohen ti jeheni kixin chrókótjuáxin ti ijieni. ²⁷ *Mé jehó itjen ti kjuachrakon ijie tsitoexín ijie la ko ti xrohi s'chr'ákjen ts'tjáñaxín ti sin nínkakohen Díos. ²⁸ *Andá ti nkojín nkexro titekakhñara ti ley k'ueṭṭan Moisés, la tsonoxín yaá o iy'á ti sin tsík'ikon kixin tsochronka sin ti ijie tsíkjasin ti nkexro a, ndá ti ijie ts'enxín ti chojni la kohya nkexro tsíkonoéhe ti nkexro a. ²⁹ *Méxra, ¿á tjenkayáxinñara kixin antsí chrókjuasóte ti sin kuitekakuenhña ti Xjeen Díos, la t'ándaxihñin sin ti Nchakuén Díos tjeuhe ti jehe sin, la ko chóntahya sin kjuasáye sin ti ijnie Cristo mé ti ijni chrónkaxín ti kjuachaxin nixin, mé ti ijni kótjuáxini? ³⁰ *Ó noheni kixin tsíndáchro Ìnchéni: “Janhan mé sintakitoaxian ti ijie kaín chojni la ko tsjénkahá sin kixin ti nkehe jínahña kjuich'e sin.” ³¹ Méxra ñnko kjuachrakon imá ijie ti chrók'uánótjexini ti itja Díos tjechón.

³² Méxra chrórxaxinkáonra kaín ti nkehe náxrjónhña tsíkóhen ósé ti jahara nantá

tsík'ayéhéra ti xrohi kuèté Díos t'inkaséñaxín ti jahara kixin kuitekáonra ch'an, kjánchó kjuachara kjónté nchónhña nkehe tsík'atsínkara. ³³ Mé nkojín ti jahara la k'uándaxíhñara sin la ko kjuatiara sin nkayakuen nchónhña chojni tsíkónkotsé, andá ísora la k'uejontaxíñra kjuínkitsara ti sin tsík'ekon.

³⁴ Kjaxin jahara kuikonoéhéra ti sin tjejóchjina, la ko jahara kóninkákonhñara kjónté kuakitsjahara sin kaín ti nkehe k'uechontara, kixin ó nohara kixin nkaya nkajní chontara ti nkehe antsí jína nunca tsjejehya. ³⁵ Chrokuítóéhyara ti nkehe tinkachónkira kixin ó nohara kixin ndá xíkaha ts'ayéhéra ti nkehe tsjajon Díos chr'éxin. ³⁶ Kjaxin jahara ticháxin chrók'uejochohénra chrókónínkákonhñara, kjónté ichrén nkehe chrókóhanra, kixin sinchexiteyára ti nkehe tjinkaon Díos, kixin ndá xíkaha chrók'uayéhéra ti nkehe tsíndáchro ch'an. ³⁷ *Mé xíkaha ndáchro ti xroon itén Díos:

Í kanhño isé ndá
itsi ti nkexro ticháxin itsi,
í sinchexrjenhña ch'an.

³⁸ Ndá ti sin kótjóá asén
mé tjejóchón sin kixin
tinkáchónki sin ti janhan;
andá ti sin tsítóhe ti janhan
la tsoxrínahña.

³⁹Kjánchó jeheni jehya xikaha chrókuítóheni chrókuinkáchónkini Díos kixin ndá chrókjuasini ijje chrókjuasótexíni. Náhi. Tinkáchónkini Díos la tíha mé tsaáxini.

Ti sin kjuáqoxin kixin titekaon Díos

11 ¹Ti titekaoni Díos la mé noexíni kixin chaxín ts'áyéheni ti nkehe tjejóchóheni, la ko noexíni kixin chaxín tjejó ti nkehe, kjónté t'íkonhñani tíha. ²Díos ndáchro kixin jína k'uejó ti sin k'uaxrjeníxini ósé kixin kuitekaon sin ch'an.

³*La jeheni titekaoni kixin Díos tsíkijch'éna kaín nkehe síin chjasintajni la ko nkajní kjuachaxin ti nixja ch'an, la ko noexíni kixin ti nkehe t'íkoni mé tsík'ónaxín ti nkehe xitjahya t'íkoni.

⁴*Abel mé kuitekaon Díos la mé xikaha k'óná ch'an ijnko kolélo náxrjón k'uáyéhe Díos. Tíha mé ijnko nkehe antsí jína kjuajon ch'an, andá ti nkehe tsíkajon Caín la náhi. Méxra Díos kóxríhín ti nkehe kjuajon Abel, ndá ndáchro Díos kixin jína ti nkexro a. Kjónté ó ik'uén Abel la ti nkehe tsíkajon ch'an naxa tjakoxin kixin jína kuinkáchónki ch'an Díos.

⁵*Enoc la kuitekaon Díos, méxra k'uénhña ch'an kixin Díos

sátsíkjiko ch'an, landá kjueyá sin ch'an la k'uitjahya sin. Ndáchro xroon itén Díos kixin ti naxa itjen ch'an ntihi la jína kuitekaon ch'an la xikaha kóchéhe Díos.

⁶Méxra Díos la tóxríenhña ti tsitekakuenhñani ch'an, kixin ti tjinkaoni tsohjineheni Díos la ticháxin tsitekaoni kixin itjen ch'an la ko tsitekaoni kixin jehé ch'an tsjenkehe ch'an ti nkexro tjejá ti jehé ch'an.

⁷*Andá Noé kuitekaon Díos, la mé Díos nixjehé ti jehé ch'an kixin tsohen ijnko nkehe naxa k'uíkonhña ch'an, la kuitekaon ch'an kjuích'éna ch'an ijnko ntabarco kixin tsaáxin ch'an la ko ti sin ndoé ch'an. Kuitekaon ch'an la mé xikaha kjuáqoxin ch'an kixin ti íso chojni chjasintajni la tsjasóte sin. La Díos kjuíncheñao Noé kixin xikaha kuitekaon ch'an.

⁸*Andá Abraham kuitekaon Díos, la ti k'uetōan Díos kixin ts'axrjexín ch'an ti chjasén ch'an la kuitekaon ch'an sákjuí ch'an ti nonte kjuajon Díos ts'áyéhe ch'an, kjónté noehña ch'an nketí nó sátsji ch'an. ⁹*Kixin ti kuitekaon ch'an, la kjuák'e ch'an ti nonte kjuajon Díos éxi ijnko chojni jehya nontee. La kjuích'éna ch'an nchia kamanta ó, la ko kjaxin nkokón nchia k'uéchóna Isaac la ko Jacob, la kjaxin jehé sin k'uáyéhe sin

11:3: Gn. 1:1; Sal. 33:6, 9; Jn. 1:3. 11:4: Gn. 4:3-10. 11:5: Gn. 5:21-24. 11:7: Gn. 6:13-22. 11:8: Gn. 12:1-5. 11:9: Gn. 35:27.

ti nkehe tsíndáchro Díos. ¹⁰Mé xikaha Abraham kuitekaon kixin ijnko ñāo ts'ikon ch'an ti chjasin tsíkjich'éna Díos ts'it'jáñahña.

¹¹*Méxra Abraham kuitekaon ch'an Díos, la kjónté tjan Sara ichjién ch'an xrokjuahya tsochónta tjan ijnko xjan la ko ó nána tjan, la Díos kjuajon ijnko xjan kixin Abraham kuitekaon kixin Díos la sinchexiteyá ti nkehe tsíndáchro ch'an. ¹²*Mé xikaha kóhen, la Abraham, kjónté ó mero chrók'uen ch'an kixin ó táda ch'an, la k'uaxrjeníxin ch'an nchónhña chojni éxi konotsé síin nkajní xikaha la ko éxi nchesen síin chrínta ndañao mé xikaha xitjahya ts'ekini.

¹³*Mé kaín ti sin a, ik'uén sin, la k'uáyèhya sin ti nkehe tsíndáchro Díos kixin chrók'uáyéhe sin, kjánchó kuitekaon sin Díos, la kjónté jehó k'uíkonxín sin ti nkehe itsi, la kóchéhe sin. Mé xikaha k'uéchronka sin kixin jehe sin la éxi ijnko chojni kjuixin ókjé chjasin k'uatsínkó sin ntihi chjasintajni kixin jehya nkochrín sin ts'ejó sin ntihi.

¹⁴La mé xikaha k'uénixja sin la ko kjuakoxin sin kixin naxa xritjeyá sin nketí chrók'óna chjasén sin. ¹⁵Andá ti nkoyaxón chrórxaxinkaon sin ti chjasin

tsík'axrjexín sin la kjá jína chrókjan sin ntiha ínaá. ¹⁶Méxra jehe sin tjinkaon sin ijnko chjasin antsí jína chrók'uejó sin, tíha mé chjasin nkaya nkajní. Méxra Díos la tósuehya kixin chróndáchro sin kixin jehe ch'an ti Díos tinkáchónki sin kixin ó kjuích'éna ch'an ijnko chjasin ts'ejó sin.

¹⁷*Andá Abraham kuitekaon Díos, mé ti ó Díos tjinkaon tsonohe ch'an á chaxín tsitekaon Abraham la kjuanchia Díos ti xjeen ch'an Isaac, la Abraham la kuitekaon kjuikao ch'an ti ixjan la chrók'óná ch'an, chrókjuajon ch'an kixin chrók'uáyéhe Díos, kjónté nkokoaxón xjeen ch'an tsíkajon Díos, ¹⁸*la kjónté tsíndáchro Díos: “Ti xjan mé ts'axrjeníxin nchónhña chojni.” ¹⁹Mé xikaha Abraham kuitekaon kixin Díos imá chóna kjuachaxin, la kjónté chojni tsík'en tsoxechón ínaá, la éxi yóhe chrók'uen ti xjeen ch'an ndá k'uáyéhe ch'an ínaá.

²⁰*Andá ch'in Isaac kuitekaon Díos, la kjuíncheñao ti xjeen ch'an Jacob la ko Esaú, kixin jína ts'ejó sin chr'éxin. ²¹*Andá Jacob kuitekaon ch'an Díos, la ti ó chjina its'en ch'an, kjuíncheñao ch'an nkojnko ti xjeen José, la ko ti inta tjixín ch'an la kjuisójixín ch'an nixjehe

11:11: Gn. 18:11-14; 21:2. 11:12: Gn. 15:5; 22:17; 32:12.

11:13: Gn. 23:4; 1Cr. 29:15; Sal. 39:12. 11:17: Gn. 22:1-14. 11:18: Gn. 21:12.

11:20: Gn. 27:27-29, 39, 40. 11:21 a: Gn. 48:1-20; b: Gn. 47:31.

ch'an Díos. ²²*Andá ch'in José kuitekaon Díos, la ti ó chjina its'en, ndáchro ch'an kixin ti sin israelita la chr'éxin ts'axrjéxin sin chjasin Egipto, la k'uetoan ch'an kixin ti ó sátsji sin la sátsjiko sin ti huésoe ch'an.

²³*Andá ti it'é la ko ñé Moisés kuitekaon sin Díos la ti ó kokjhi Moisés mé kjuak'ema sin ti xjan iní nitjó kixin k'uíkon sin kixin ti xjan la imá náxrjón itjen xjan, la ko chrákonhña sin kjónté tsík'etoan ti rey kixin chrók'uen kaín ti xjan ndoa israelita.

²⁴*Andá kjaxin Moisés kuitekaon Díos, la mé ti ó k'uánki ch'an la kóxríenhña ch'an its'in ch'an xjeen ti tjan xjeen ti ch'in faraón. ²⁵La mé tjinkaon ch'an kixin chrókjuasóteko ch'an ti sin tinkáchónki Díos, la tjinkakohñña ch'an jína chrókjuák'e ch'an, kjónté náxrjón ti sín ti sin t'etoan kixin ntiha la imá sín ijje.

²⁶Kjuenkayáxin ch'an kixin antsí tjetoan chrókjuasótéxin ch'an ti Cristo itsi chr'éxin, andá kanhño tjetoan chróchónta ch'an kaín nkehe tjete sín chjasin Egipto. Tjinkaon ch'an kixin chrók'uáyéhe ch'an ti nkehe náxrjón tsjajon Díos chr'éxin.

²⁷Andá jehe ch'an kuitekaon ch'an Díos, la sákjuixin ch'an ti

chjasin Egipto, la chrákonhña ch'an kjónté kónínkaon ti ch'in rey, andá kuitoehya ch'an ti tinkáchónki ch'an Díos kixin éxi chaxín t'ikon ch'an ti Díos ninkexró t'ikonhña.

²⁸*Andá kjaxin Moisés kuitekaon Díos, la kjuasin ch'an ti kia Pascua, k'uetoan ch'an kixin tsjasikjanjin sin ijni ti puerta, kixin ti ángel t'óná chojni la chrókjuincheniehña nijnko ti xjan sao kuénté ti sin Israel. ²⁹*Andá ti sin israelita la kuitekakohen sin Díos, la k'uatsínka sin ti Ndaño Kjátse éxi nonte xamá, la ti sin Egipto tjinkaon sin chróchréhe sin xikaha la kjuachahya sin chréhe la kjuatjoá sin.

³⁰*Andá ti sin israelita kuitekaon sin Díos, la xítjen ti tjat'o tjenkakuéxin ti chjasin Jericó, ti ó kjuixin k'uinkatjènta sin yato ñao ti chjasin a.

³¹*Andá ti tjan Rahab kuitekaon tjan Díos, la mé kjónté ijnko chojnichjin k'uéchónta nchónhña chojnindoa, la k'uénhña tjan ti ó ik'uén kaín ti sin kuitekakohñña, kixin jína kjuínkitsa tjan ti sin israelita kjujitsàya sin ti chjasin Jericó.

³²*¿Nkehe naxá chróndáxrjan? Í tjachahya tsokjian nkexrin kuitekaon Díos Gedeón, Barac,

11:22: Gn. 50:24, 25; Ex. 13:19. 11:23 a: Ex. 2:2; b: Ex. 1:22. 11:24: Ex. 2:10-12.

11:28: Ex. 12:21-30. 11:29: Ex. 14:21-31. 11:30: Jos. 6:12-21.

11:31 a: Jos. 6:22-25; b: Jos. 2:1-21. 11:32 a: Jue. 6:11—8:32; b: Jue. 4:6—5:31;

c: Jue. 13:2—16:31; d: Jue. 11:1—12:7; e: 1Sam. 16:1—1Rs. 2:11; f: 1Sam. 1:1—25:1.

Sansón, Jefté, David, Samuel, la ko ti sin profeta. ³³*Kixin ti kuitekaon sin Díos, la kjuacha sin k'óna nontee sin ti nonte kuèté íso chojni, la jína k'uetōan sin, la k'uáyéhe sin ti nkehe tsíndácho Díos tsjajon, la k'uekjehe sin ir'ua koxra, ³⁴*la kok'anika sin ti xrohi síche, la ko kjuachahya ti espada chrók'uenxín sin. Andá ti sin chrákon la kófuerte sin, la k'óna sin chojni tsehe kjuacha sin kjuajonko sin ti sin soldado tsíkjinín ókjé chjasin. ³⁵*Kjixin nkojín ti chojnichjin kuitekaon Díos la ti sin tsík'en naxa kjéhya sin la xechón inaá.

Andá íso sin la kjuasóte sin, ik'uén sin kixin kjuínchemáhnã sin kixin kuinkáchónki sin Díos kixin ó nohe sin kixin naxa tsoxechón sin la antsí kjuaxróxin ts'ejó sin. ³⁶*Andá íso sin kjuasóte sin la nchónhña chojni kjuanoá ti jehe sin, la ko k'uekon sin la ko kjaxin cadena kontetoxín sin k'uejóchjina sin. ³⁷*La ko íso sin la ixro k'uénxin sin, la íso sin la sierra chrijinxín sin, la íso sin la nchónhña nkehe kjuasótexín sin, la íso sin la k'uénxin sin espada, la ko íso sin k'uáji sin nteje k'uinkáya sin tjoé kolélo la ko tjoé kotèntso kixin imá nóa sin, kjuasóte sin, la kjuaxróxinhña k'uejó sin. ³⁸Andá ti chojni kuinkáchónkihya Díos la kjuikosáyehya ti sin a

la k'uínkíté sin, la ti sin a la chóntahya sin chjasén sin la sákjuí sin nó nteje, la ko ijna, la nkaxehen itjo la ko tōye síxrja chrínki nonte. ³⁹Andá kaín ti sin a la kjuakoxin sin kixin chaxín kuitekaon sin Díos, la kjónté xikaha k'uáyèhya sin ti nkehe tsíndácho Díos tsjajon ⁴⁰kixin Díos kjuénkayáxin ijnko nkehe antsí jína kixin jehe sin la ko jeheni kaíni nkokoa ts'ejóni ts'áyèheni ti nkehe tsjajon ch'an.

Jehó Cristo chrókuinkáchónkini

12 ¹Mé xikaha nchónhña chojni kuék'ejó senó la tsíkantatjen sin ti jeheni, mé ti sin a kjuakoxin kixin kaín asén sin kuinkáchónki sin Díos, méxra chrókuítóheni ndáha ti ijje chrók'uetuehen aséni la ko kaín ti nkehe t'inkákonhen, la chrókóxakoheni kixin chrókjuachani chróchréheni Ìnchéni nkochrín. ²Chrókóxakoheni chaxín chrórxaxinkaoni Ìnchéni Jesús kixin jehe ch'an mé kjuínkítsa ch'an kixin chaxín kuinkáchónkini ch'an la ko naxa tsjinkítsa ch'an kixin antsí jína tsitekaoni. Méxra jehe ch'an kjuacha ch'an kjónté kjuasótexín ch'an ti ntacruz, la ko kósuèhya ch'an kjónté náxrjónhña k'uénxin ch'an, kixin nohe ch'an

11:33: Dn. 6:1-27. 11:34: Dn. 3:1-30. 11:35: 1Rs. 17:17-24; 2Rs. 4:25-37.

11:36: 1Rs. 22:26, 27; 2Cr. 18:25, 26; Jer. 20:2; 37:15; 38:6. 11:37: 2Cr. 24:21.

kixin tsjixin tsjasóte ch'an ndá chrókóchéhe ch'an, landá ijie la tjetjaxin ch'an ti itja chjina kuèté Díos t'etoan.

³Méxra chrókjuénkayáxinra nkexrín kjuakoxin Ìnchéni Jesús. Ti sin chóna ijie imá kjuínchekjasóte sin ti jehe ch'an, la kjónté la jína kjuacha ch'an; méxra jahara chrók'óxrjéhyara la chrókuítóéhyara chrókuinkachónkira ch'an, ⁴kixin jahara la naxa tjajonkoára ti ijie la naxa k'uénxinhñara éxi jehe ch'an ik'uén ch'an. ^{5*}¿Á k'uitjáñahanra ti nkehe ntáxráxinkaonra Díos kixin éxi xjeen ch'an t'ikon ch'an ti jahara? Éxi ndáchro xroon itén Díos:

Xjeeni, chrókóninkakonhña
kixin ti nkehe t'etoan
Ìnchéni,

la ko chrók'óxrjéhya ti
chrónixjaha ch'an.

⁶Kixin Ìnchéni mé nixjehe
ti nkexro tjeuhe kixin
sich'ehya ti nkehe nduáhya
la ko nchekjasóte ch'an kaín
ti sin k'óna xjeen ch'an.

⁷Ti ijie tjetotjasotíára la ó nohara kixin Díos tjuáhara la ko t'ikon ti jahara éxi xjeen ch'an. ¿Á siín ijnko it'é xjan chrókjuenduéhya ti xjeen ní? ⁸Ti chrókjuenduéhya Díos ti jahara éxi tjenduéhe ch'an ti sin chaxín xjeen ch'an, andá kjá jahara la chaxinhña xjeen ch'an, kjá ijnko chojni tsík'ónamá ó ti jahara.

⁹Ti naxa k'uéchájani, la mé it'eni ntihi chjasintajni kjuenduéhe ch'an ti jeheni, la jeheni kjuíkosáyeheni ti jehe ch'an. Andá xikaha antsí chrókjuinchexiteyéheni It'eni itjen nkaya nkajní kixin xikaha mé tsochóntaxíni kjuachón. ¹⁰Mé ti It'eni ntihi chjasintajni kjuenduéhe ch'an ti jeheni ti naxa chájani, kixin tjinkaon ch'an kixin jína chrók'uejóni; andá ijie la It'eni Díos tjenduéhe ch'an ti jeheni kixin ndoá chrók'uejóni, kixin chrókjuinchetjóá ch'an ti jeheni kixin jehe ch'an la tjóá ch'an. ¹¹Kjá chaxín ninkehó chrókóxríenñani ti ó chrókjuinchekjasóte Díos ti jeheni kixin imá tjtóté tíha. Andá ti chrókjuachani ts'atsinkani kaín tíha, landá antsí ts'itjaxíni sich'eni ti nkehe jína, la ko kjuaxróxin ts'ejóni.

Ti sin tjanoá ti itén Díos

^{12*}Méxra ti tsík'óxrjé ti itjára la chrókjuisójira, la ko ti tóch'inra tsík'óxrjé, chrókuákjá níxién fuerza, ^{13*}la ko chrókjuéyára ti ntja jína. Andá ti níhi ti totára xitjahya itjira, mé chrókuítóhe jína la ko í chrókóniéhña inaá.

¹⁴Chrokóxakohanra kjuaxróxin chrók'uejokoára kaín chojni, la jína la ko tjóá chrók'uejora. Kixin ti nkexro tjuáhya tjejó

la xitjahya ts'ikon Ìnchéni.
¹⁵*Chrokóxakohanra kixin
 nijnkora chrókuítōéhyara ti
 tjuahára Díos, la ko nijnkora
 chrókónínkakuéñhñara kichuara
 kixin chrók'ónahñara éxi ijnko
 nuèè inta itsjá chrókóníexín
 ti íso chojni. ¹⁶*La nijnkora
 chrókuásikoáhyara ijie ijnko
 chojnichjin jehya ichjiánra, la ko
 jehya chróchontehyara kjuasàya
 ti nkehe tjóá éxi kjuích'e
 Esaú, kixin ijnko plato nkehe
 chrókjonie ch'an la kjuinkí ch'an
 ti nkehe chróchónta ch'an kixin
 jehe ch'an ti ixjan saó. ¹⁷*Jahara
 la ó nohara kixin chr'éxín, ti ó
 tjinkaon ch'an kixin ti it'é ch'an
 chrókjuincheñao ti jehe ch'an,
 la í xitjahya tsoñao ch'an, kjónté
 imá tsjánka ch'an kixin kohya
 íjnko nkexrín ts'ixitoxín ti nkehe
 tsíkjich'e ch'an.

¹⁸*Jahara la kóchjinehñara ti
 ijna Sinaí jína tsotsé chojni, ti
 ijna síchr'ákjen xrohi, sítié la
 ko síin itji tié, la ko tjian chjéhe
 xrínto. ¹⁹La ko kiéñhñara ti
 tsíndáchro trompeta, la ko ti itén
 Díos nixja. Andá ti sin tsikihin
 ti nixja Díos la mé chrónòa sin
 kixin í chrónixjahya ch'an inaá,
²⁰*mé xíkaha ichro sin kixin
 tsjachahya sin sinchexiteyá sin
 ti nkehe k'uetqan Díos kixin
 ndáchro: “Ti nkexro tsjak'e ijnko
 toté ti ijna la mé ts'enxín ixro

o chika lanza, la kjónté ijnko
 iko tsinkátja ti ijna la its'en va.”

²¹*Ti nkehe k'uíkon sin ntiha
 la ijnko kjuachrakon imá ijie.
 Méxra Moisés kjaxin ndáchro
 kixin chrákon, síxranka ch'an
 kixin jehe ch'an tsík'ikon ch'an ti
 kjuachrakon ijie.

²²Andá jahara tsíkóchjinehéra
 ti ijna Sión, ti chjasén Díos
 tjechón, mé ti Jerusalén itjen
 nkaya nkajní, la ko nchónhña
 miles ti sin ángel chjéhe sin
 Díos kjuasáya ²³la ko ti sin
 tsíkónkotsé, saoxín tsík'óna xjeen
 Díos, sínixín ihnié nkaya nkajní.
 Jahara tsíkóchjinehéra Díos, mé
 ti Juez sinchekitōexín ijie kaín
 chojni, la ko tsíkóchjinehéra ti
 sin jína tsíkjinchetjóá Díos, ²⁴*la
 tsíkóchjinehéra Ìnchéni Jesús,
 ti nkexro nixjāxín ti kjuachaxin
 nixín kixin ti ijnié ch'an k'uitjí
 ts'íjmáxín ti ijieni. Méxra antsí
 jína ti ijnié Jesús kixin tsjiixín
 ijie, andá ti ijnié Abel la náhi.

²⁵*Méxra chrókóxakoheni
 chrókuitekaoni ti nkehe nixja
 Díos kixin ti sin kjuanoá Díos
 ti ó kjuínchexraxinkaon ch'an
 ti jehe sin ti ntihi chjasintajni
 la kuaáhya sin; méxra kjá
 antsí xrokjuahya chrókuaáni
 ti chrókuitekakuenhñani ti
 nkexro nchexraxinkaon ti
 jeheni itjen nkaya nkajní. ²⁶*Ti
 nixja Díos ti ñao ósé la mé

12:15: Dt. 29:18. 12:16: Gn. 25:29-34. 12:17: Gn. 27:30-40.

12:18: Ex. 19:16-22; 20:18-21; Dt. 4:11, 12; 5:22-27. 12:20: Ex. 19:12, 13.

12:21: Dt. 9:19. 12:24: Gn. 4:10. 12:25: Ex. 20:22. 12:26: Hag. 2:6.

©2016 Wycliffe Bible Translators, Inc

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

k'uínki nonte. Andá ijie ndáchro ch'an: "Andá ijie la ínaá xíkaha tsohen, kjánchó jehya nonte ó sintak'inkía. Náhí. Kjaxin ti nkajní a", ichro ch'an. ²⁷ Andá ti tsíndáchro ch'an kixin "ínaá xíkaha tsohen", mé tienxíni kixin ijie tsjakjiin ch'an ti nkehe jína ts'ínki kjuích'éna ch'an, andá jehó tsítóhe ti nkehe xitjahya ts'ínki. ²⁸ Andá ti kjuachaxin itjen nkaya nkajní tsjajon Díos la xitjahya ts'ínki tíha. Méxra chróchjéheni Díos kjuasáya la chrórxaxinkaoni ch'an la ko chrókuikosáyeheni ch'an éxi tóxríhjn ch'an ²⁹ *kixin ti Díos kuènténi mé éxi ijnko xrohi tsjacha sinchek'itjáña kaín nkehe.

Nkexrín chrók'uejó ti sin tinkáchónki Díos

13 ¹ Méxra chrókuítóéhyara chrótjuehéra kichuara. ² *La chrók'uitjáñahñara chrókuájónra kjuachaxin chrókuítóhe ndóara ti chojni tsíkjixín ikjín. Mé xíkaha itsjé chojni kjuajon kjuachaxin, la kjónté noehña sin la ijnko ángel tsíkítóhe ti ndóe sin. ³ Kjaxin chrórxaxinkáonra ti sin tjejóchjina éxi kjaxinra tjejochjinara xíkaha chrókóhen asánra. Xráxinkaonra ti sin tsík'ekon éxi kjaxinra tsík'ekonra xíkaha.

⁴ Méxra kaínra tsíkótahara la chrókuíkosáyehéra kichuara la chrókuitekákohénra kichuara. Chrotjuehéra kichuara la ko tjóá chrók'uejora. Andá ti nkojín ti chojni ó tsíkótehe tjinkaon tsjasiko ijie ókjé chojni la Díos sinchekjasóte ch'an ti sin xíkaha ich'e.

⁵ *Méxra chrókóxríanhñara chróchontara itsjé chichaon la chrókócháhara kjónté kanhño itsjé chontara; kixin Díos la tsíndáchro: "Janhan la tsítóahya ti jahara la ko ts'itjáñanahña ti jahara." ⁶ *Mé xíkaha jína tsondáchroni:

Ínchéni mé tjinkítsa ti jeheni, méxra chrakonhani kjónté nkojín chojni tjenkayáxin ichrén nkehe jínahña sich'ehe ti jeheni.

⁷ Chroxaxinkáonra ti sin kjuínkítsa ti jahara kjuakohara sin ti itén Díos; chrókuénkayáxinra nkexrín k'uejó sin ndá chrókuitekáonra, chrókuinkachónkíra Díos éxi jehe sin.

⁸ Ínchéni Jesucristo mé ijna la ko ijie la ko nkochrín t'ixikíhya ch'an; jehe ch'an mé nkochrín itjen ch'an. ⁹ Chrokuájónhñara kjuachaxin chrókuakohara nkojín chojni ijnko nkehe ókjé chrókuinkachónkíra. Ícha jína chrókófuerte ti asánra kixin Díos tjuahára la jehya imá tjetoan

chrókjuinchexiteyéhéra ti chojni t'etəoan ti nkehe sintera kixin tíhi tsjachahya tsjinkĩtsa asén chojni.

¹⁰ Andá jeheni chóntani Cristo kjuasóteyákohen ti jeheni, la ti sin nchat'á la chontahya sin kjuachaxin tsochréhe sin ti naxa titekaon sin ti nkehe ndaxin.

¹¹ *Méxra ti nchat'á judío antsí t'etəoan kjuiko sin ti ijnié iko nkaxehen ti cuarto antsí Tjóá kixin ti ijni la chrókjuatsen ti ijie sin. Andá ti iko its'en mé kjuakaxin sin ndója ti k'uejó sin. ¹² Mé xikaha kjaxin Ìnchéni Jesús kjuasóte k'uénxin ch'an ikon ti chjasin Jerusalén kixin ti ijnié ch'an mé tsotjuáxin kaín ijie chojni. ¹³ Méxra tsjichréheni Ìnchéni Jesús ndója ti chjasin, la tsjasóteni éxi kóhen ch'an ti kjuasóte ch'an. ¹⁴ Kixin ntihi chjasintajni chóntahyani ijnko chjasin chrókjuak'e nkochríxín; náhi, jeheni mé xritjeyáni ti chjasin itsi chr'éxin. ¹⁵ Méxra xikaha chrókjuikosáyeheni Díos kixin Jesucristo kjuasótexin ch'an kixin ti jeheni. Ti nkehe chrókjuajoni chrók'uaýéhe ch'an la mé ti kjuasáya ts'axrjexin ir'uani kixin tinkáchónkini ti jehe ch'an. ¹⁶ Chrok'uitjáñahñara chrókjuich'era ixra jina la ko chrókjuínkĩtsara kichuara. Ti xikaha chrókuitekáonra mé xikaha tóxríhin Díos.

¹⁷ Chrokuitekákohénra ti sin tjako la chrókjuinchexiteyéhéra

sin. Jehe sin tjinkĩtsa sin ti jahara kixin jina chrók'uejora kixin jehe sin la ó nohe sin kixin ticháxin tsochenka sin Díos ti ixra kjuich'e sin. Jahara tsjínkĩtsara ti jehe sin kixin tsochéhe sin sich'e sin ti ixra la chrókónínkakohnña sin. Andá ti chrókjuinchek'avára sin, ndá ninkehó tsjachahya sin tsjinkĩtsa sin ti jahara.

¹⁸ Chronixjehéra Díos kixin ti jeheni kixin ó noheni kixin chaxín Díos nohe kixin ndoá tjejóni la ko tjinkaoni ndoá sich'eni ixra. ¹⁹ Xrjanoáhára kixin chrónixjehéra Díos kixin chrókjuajon ch'an kjuachaxin kixin tjoka chrókjan janhan chrók'uejóni inaá.

Kjuixixín nixja ti xroon

²⁰ Ti Díos tjajon kjuaxróxin, ti nkexro kjuínchexechón Ìnchéni Jesucristo, mé ti Pastor tjetoan t'ayakohen ti kolélo, la kjuajon ch'an ti ijnié ch'an kixin tsoxiteyáxin ti kjuachaxin nixin sich'e ixra nkochríxín, ²¹ jehe ch'an mé tsjinkĩtsa ch'an ti jahara kixin jina chrók'uejora la ko kaín ixra jina chrókjuich'era éxi tjinkaon ch'an; la ko Ìnchéni Jesucristo tjinkĩtsa kixin kaíni sich'eni ti ixra tjinkaon ch'an. Mé xikaha tsochjéheni Cristo kjuasáya nkochríxín. Mé xikaha tsohen.

²² Jahara kíchóni, xrjanoáhára kixin tónínkákohnñara kixin ti itan

xrjanká ntáxráxinkaonra. Ikjian ti xroon i kjónté kanhño itsjé nixja, ts'ayéhéra. ²³Chrokónohara kixin ti kíchóni Timoteo la í tjechjinahña ch'an ijie. Méxra ti tjaka itsji ch'an la tsjasánkian ch'an ti chjasánra ti ó tsjasántsjahára.

²⁴Nixjehéra kaín ti sin t'etoan kuènté nínko la ko kaín ti sin kíchóni tinkáchónki Díos. Ti sin tinkáchónki Ìnchéni tjejó Italia mé nixjahára sin.

²⁵Díos mé sintañaora kaínra. Ó tjen. Mé xíkaha tsohen.